

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

§. XVII. Respondetur ad Textus Canonicos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63125)

§. XVII.

Respondetur ad Textus Canonicos.

Summaria.

1. *Be. Ad c. legimus 24. d. 93. & Glossam ibid.*
2. *Ad alia Capitula in decreto.*
3. *Ad c. II. Octava Synodi.*
4. *Ad c. sicut sancti d. 15.*
5. *Ad auctoritatem S. Antonini.*

I.

*Q*uod dicitur *9 c legimus 24. d. 93.* qui exscriptus est ex Epistola Hieronymi ad Evagrium Episc. ubi : *Sed dicis : quomodo Roma ad testimonium Diaconi Presbyter ordinatur ? quid mihi praeferens unius Urbis consuetudinem ? quid paucitatem de qua ortum est supercilium, in leges Ecclesie vendicas ? Si auctoritas queritur, orbis major est Urbe.* Ergo ex sententia B. Hieron. Concilium universale, quod totum orbem Christianum representat, majoris est auctoritatis, quam Urbis, & Urbis Romanae Episcopus : & ideo glossa in hunc locum : *Est hic, inquit, argumentum, quod statuta Concilii praejudicant statutis Papa :* Et in *c. nemo 9. q. 3. Cum Papa peccat, potest ejus peccatum etiam Ecclesie denuntiari.* Et in *c. si Papa d. 40. Certè credo, quod si notorium est crimen Papa, & inde scandalizatur Ecclesia, & incorrigibilis est, quod inde possit accusari ; nam contumacia dicitur heresis c. si qui presbyteri d. 81. & contumax dicitur infidelis c. nullus d. 38.*

Be. Hieronymum in can. cit. non de potestate Romani Pontificis agere, majorne illa, minorve Concilio sit, sed calamum in superbos Diaconos stringere, qui se Presbyteris æquabant ; immo praeferabant ; cum enim bonorum Ecclesie administratio illis commissa esset, & Romae causis etiam praeessent, teste B. Augustin. *in quest. ex utroque mixtis q. 101.* fiebat, ut à populo lucrum, non dignita-

tem spectante, magis colerentur, ipsique supercilium attollerent? Horum fastui & contentionibus, quæ propterea ferebantur, compescendis, jam dudum Concilium Nicænum c. 17. & Carthaginense c. 6. c. 18. statuerant, Diaconi Presbyteris, ut dignitate, sic honoribus cederent: immo consuetudo Romanæ Ecclesiæ habuit, ut sederet Presbyter stante Diacono, donec crescente fastu etiam Diaconi sederent. Illorum ergo arrogantiam B. Hieronymus *epist. ad Evag.* confutat, docetque, non esse propterea Romanos Diaconos Presbyteris majores, quod arrogantiam in consuetudinem, vel potius abusum vertissent; totius enim orbis, Presbyteros ante Diaconos venerantis consuetudinem, abusui & supercilio paucorum merito præferri. En sensum & sententiam Hieronymi, quæ ad rem nostram nihil omnino pertinet. (a)

Ad glossam respondemus, eam methodo apud Jurisconsultos solemni in utramque partem argumenta & textus conferre: alioquin *in c. nemo q. 3:* expressè dicit: *Etiamsi totus mundus sententiaret in aliquo negotio, erga Papam, videtur quod sententia Papæ standum esset, ut in c. hac est fides 24. q. 1.*

Aliud est Papam Concilio aut Collegio Cardinalium denuntiari, aliud judicari posse: denuntiationem ad effectum justæ & charitativæ reprehensionis, ac ut media emendationi necessaria parentur, jam dudum Octava Oecumenica Synodus admisit, nec nos negamus, & hoc solum dicit Glossa *in c. si Papa.*

Ceterum in iis, quæ ad fidem, & doctrinam Theologicam spectant, Glossam exilis esse auctoritatis ex eodem loco manifestum est, ubi quærens: *Pro quo peccato deponi Imperator possit?* Respondet: *Pro quolibet, si est incorrigibilis; unde deponitur, si est minus utilis.* Quæ Glossæ opinio erronea est, præcinitque discordiis & seditionibus classicum, repugnatque Evangelicæ & Apostolicæ doctrinæ *Matth. 23. & Petri 1.*

II. *Objicitur 10. c. confidimus 25. q. 1. c. contra. c. prima salus c. ideo, eadem causâ & q.* Ubi dicitur S. Pontificem sacris canonibus, & Universalium synodorum Decretis alligari, & ea nullam magis exequi Sedem, quam primam oportere: Concilium ergo est supra Papam, cui leges,

(a) V. S. August. quæst. ex utroq; mixt. q. 101. S. Hieron. *epist. 85. ad Evag.* S. Gregor. *M. l. 2. eq. 14.* & seqq. Baron. ad annum CDII. n. 44.

leges, parendique necessitatem imponit; hæc enim est subjectionis argumentum.

Et. Aliqua esse à sacris Canonibus & Conciliis statuta, quæ ad Jus divinum & naturale pertinent, quæ Romanum Pontificem utique obligant, & de his præsertim sermo est in præcatis Canonibus, ut patet ex c. *sunt quidam* 25. c. 1. *omne*. & c. *satagendum. eodem*. Quæ vero sunt Juris tantum humani, ea aut ex honestate obligant Pontificem, non necessitate *L. ex imperfecto ff. de Legat. 3* & *L. digna vox. C. de Legibus*. aut quoad vim directivam, non coactivam, *V. S. Th. 1. 2. q. 96. a. 5. ad 3.* more suo eleganter differentem; cum enim Principis exemplum in omnem partem valeat, fieri vix potest, ab aliis legem observari, quam Princeps ludibrio habet, infringitq;. Aut denique dicendum est Papam non posse temere, passim & absque legitima causa Canones solvere, in iisque dispensare: id enim quid aliud esset, quam potestate suâ ad destructionem Ecclesiæ, non ædificationem abuti? Quod si velis crudè & absque aceto præcatis Canones intelligi, oportebit dicere, & concedere, quæ nullus dixit hæctenus, concessitque, Pontificem videlicet non statutis tantum Generalium Synodorum, sed etiam particularium, sanctorumq; omnium Patrum subjacere; de his enim omnibus ii Canones loquuntur.

Sed lubet Gratianum ipsum audire de hoc argumento differentem, & Canones interpretantem. *His, inquit, ita respondetur. Sacrosancta Romana Ecclesia jus, & auctoritatem Canonibus impertitur, sed non eis alligatur. Habet enim jus condendi Canones: utpote quæ caput est, & cardo omnium Ecclesiarum: à cujus regula nemini dissentire licet. Ita ergo canonibus auctoritatem præstat, ut se ipsam non subjiciat eis. Sed sicut Christus, qui legem dedit, ipsam legem carnaliter implevit, octavâ die circumcisisus, quadragesimo die in templo cum hostiis præsentatus, ut in se ipso eam sanctificaret; postea vero, ut se Dominum legis ostenderet, contra legis litteram leprosum tangendo mundavit; Apostolos quoque contra litteram Sabbathi per sata præterredientes, spicas vellentes, & confricantes manibus suis, probabili exemplo David, & Circumcisionis, & templi excusavit dicens: Non legistis, quid fecerit Abimelech, quando venit ad eum David, & dedit ei panes Propositionis, de quibus non licebat edere, nisi solis Sacerdotibus, & comedit ipse, & puerie jus? Item, Octavâ die secundum legem puer circumciditur:*

& vos in sabbatho circumciditis hominem? Item, Cùm iuge holocaustum ex lege offeratur, cùm masculinū quadragesimā, fœmina verò octuagesimā die ab ortu suæ navitatis secundum legis imperium cum hostiis in templum presentaretur; unde Sacerdotes offerentes hostias in templo, litteram Sabbathi solvunt, & sine crimine sunt: tunc filius hominis multo magis valet solvere litteram legis, qui est etiam Dominus Sabbathi. Hinc etiam de eo: Erat Iesus docens, tanquam potestatem habens, id est, tanquam legis Dominus, addens moralibus ea, quæ deerant ad perfectionem, umbram figurarum in lucem spiritualis intelligentiæ commutans, non tanquam scribe eorum, qui littera legis adstricti non audebant aliquid addere, vel commutare. Sic & summa sedis Pontifices canonibus, sive à se, sive ab aliis suâ auctoritate conditis reverentiam exhibent: & eis se humiliando ipsos custodiunt, ut aliis observandos exhibeant. Nonnunquam verò seu iubendo, seu definiendo, seu aliter agendo, se Decretorum Dominos, & conditores esse ostendunt. In primis ergo capitulis, aliis imponitur necessitas obsequendi: summis verò Pontificibus ostenditur inesse auctoritas observandi: ut à se tradita observando, aliis non contemnenda demonstrent; exemplo Christi, qui Sacramenta, quæ Ecclesia servanda mandavit, primò in se ipso suscepit, ut ea in se ipso sanctificaret. Oportet ergo primam sedem, ut diximus, observare ea, quæ decernendo mandavit, non necessitate obsequendi, sed auctoritate impertiendi. Licet itaque sibi contra generalia decreta, specialia privilegia indulgere, & speciali privilegio concedere, quod generali prohibetur decreto. Quamquam, si decretorum intentionem diligenter advertamus, nequaquam contra sanctorum Canonum auctoritatem aliquid concedere invenietur. Sacri siquidem Canones ita aliquid constituunt, ut interpretationis auctoritatem sancta Romana Ecclesia reservent. Ipsi namque soli canones valent interpretari, qui jus condendi eos habent. Unde in nonnullis capitulis Conciliorum, cùm aliquid observandum decernitur statim subinfertur: Nisi auctoritas Romana Ecclesia aliter imperaverit, vel salvo tamen in omnibus iure sancta Romana Ecclesia, vel salva tamen in omnibus Apostolica auctoritate.

III. Objicitur 11. c. 21. Octava Synodi Oecumenicæ, ubi dicitur: Universalis Synodus cum convenienti reverentia quamlibet questionem de Romana sede exortam audire tenetur, & in ea proficere; non tamen audacter sententiam in Romanum Pontificem dicere: ergo si non audacter, sed cum debita reverentia Concilium universale procedat, poterit in

rit in Romanum Pontificem sententiam proferre; non enim absolute prohibetur judicari; sed temerè & audacter.

¶ Si modus tantum judicandi, non ipsum judicium prohiberetur, nihil hinc speciale circa Pontificem Synodus disponderet, quod maxime tamen intendebat: cum audax & temerarium judicium in omnium causis prohibeatur: & quoad hoc non est discrimen inter examen aut delationem, & judicium temerarium; cum utrumque prohibeatur, & tamen Synodus citata discrimen facit, admitti que posse quidem Concilium universale cognoscere de controversiis, notoriis delictis, & abusibus quæ in summo Pontifice notantur, non tamen judicium ferre: hoc enim temerarium & audax fore. Si enim de notoriis Papæ delictis, abusibus sacræ potestatis, cognitio & judicium Synodo permetterentur, cur canon citatus inter cognitionem & sententiam distingueret, & hanc Concilio negaret, illam permetteret? Permittitur ergo universali Concilio, ut quæ Pontifici objectantur, cognoscat quidem examinetque non tamen quoad effectum judicandi, sed tantum admonendi, reprehendendi, omnique honestâ ac permisâ ratione emendationem procurandi, immo etiam Pontifici, si Ecclesiam vastet usurpè que aliena, resistendi, ut eleganter scribit B. Gregorius l. 7. ep. 1. ind. 2. ad Januarium, & habetur in c. Paulus 2. q. 7. Paulus dicit: *Seniorem ne increpaveris: sed hæc ejus regula in eo servanda est. cum culpa senioris exemplo suo non trahit ad interitum corda juniorum. Ubi autem senior juvenibus exemplum ad interitum prabet, ibi districtâ interpretatione ferendus est. Nam scriptum est: Laqueus juvenum omnes vos. Et rursus Propheta dicit: Maledictus puer centum annorum.*

IV. *Objicitur 12. c. sicut sancti d. 15. Ubi Gregorius M. dicit: Ne quidem à S. Pontifice solvi posse, quos quinque Concilia Oecumenica ligârunt; aut ligare, quos illa solverunt.*

¶ Sermonem esse de hæreticis, quos ea Concilia damnârunt; nec enim in potestate S. Pontificis est efficere, ut sit hæresis, quod non est; aut sit vera fides, quæ vera non est. Quod si velis sermonem esse de jure merè humano: etiam ista mutari à S. Pontifice sine gravi & publica causa non possunt, dicimur enim ea non posse, quæ honestè licetè que fieri nequeunt.

V. *Objicitur 13. S. Antoninus, qui q. 3. p. T. 23. c. 2. §. 6. In iis quæ ad fidem pertinent, majorem esse scribit auctoritatem Concilii, quam S. Pontificis: & intra. In iis, quæ universalis Ecclesia statum concernunt, non posse Papam contra Concilium aliquid statuere.*

¶ S. Anton.

448 Lib. II. § XVIII. Respondetur ad exempla Pontificum

¶ S. Antoninum nihil aliud velle, quam semel à Conciliis in materia fidei statuta, mutari à Pontifice amplius non posse, quod verissimum est: sicut enim in potestate Pontificis non est facere, ut triangulus non sit triangulus: aut quod verum est, non sit verum: multo minus, ut quod revelatum à Deo est & consequenter credendum, non sit revelatum nec credendum: immo si Papa, quæ sunt fidei everteret, jam hæreticus esset, & ut supra diximus, Concilio subjectus. Rursus in ipsis fidei Decretis condendis, si Papa toti Concilio repugnaret, suæque contra omnes opinioni inhæreret, nec veritatem edocuis acquiesceret, hoc ipso hæreticus præsumendus esset, nec illius sententia prævaleret, quia privatum Doctorem ageret, hoc est, privatis tantum rationibus duceretur.

Rursus non potest Papa ea Conciliorum statuta abolere, quæ ad totius Ecclesiæ pacem, & decorum constituta sunt, hoc enim esset abuti potestate, quam ad ædificandum accepit, non destruendum. In his casibus negat S. Antoninus, & nos cum ipso, Papam Concilio adversari posse, quod tamen non ex eo provenit, quod Papa non sit supra Concilium; sed quod non sit supra Deum, supra fidem, supra rectam rationem. (a)

§. XVIII.

Respondetur ad exempla Pontificum, qui à Conciliis videntur judicati, damnatiq; fuisse,

Summar. unicum.

¶. *Ad exempla variorum Pontificum, quos Imperatores aut Concilia judicaverunt.*

Bjicitur 14. Multi Pontifices fuerunt judicati punitiq; à Conciliis, imò etiam Imperatoribus. Marcellinum judicavit Synodus Sinuessana, quod Idolothus incensisset: Constantius Liberium, Justinianus Sylverium profecti-

(a) V. Gelaf. Pap. in ep. ad Episc. Lucan. l. c. 2. & habetur c. Et si causa l. q. 7.